

stavlja bodisi tudi kakor nekaj najelegantnejšega, da ni radi tega menj pogubonosna? Jaz sem do cela prepričan, da je«.

Če umetnost stavi svoj cilj v samo sebe in pretirava v obožavanju oblike, ne da bi jej bilo kaj do vsebine, potem takem se ona pretvarja v diletantizem, o katerem se sploh krivo misli, da obstoja v neodvisnosti duha, v svobodnem mišljenji, v nekaki višji stopinji ukusa in izobraženosti — z eno besedo, v preziranji in odsotnosti vsakega predsodka; kajti v resnici ni drugega nego šibkost in neodločnost volje, pomanjkanje npravnostnega čuta, in eminentno nenravna tendenca k smatranju lepote kot merila absolutne vrednosti posamičnih stvari. In tedaj »ce n'est l'art seulement qui est perdu, c'est aussi la morale«, ni izgubljena le umetnost, ampak tudi npravnost.

Te in druge ne menj važne trditve podpira g. Brunètiere po svoji navadi bistrourmno in duhovito z mnogimi razlogi, in sklepa, da če umetnost demoralizuje in razčlovečuje, je treba najprej glasno povdariti, da ona nima neomejene svobode, pač pa bi se morala podrediti in spraviti v popolno soglasje z vsakim drugim pojavom in pravilom življenja. Ko bi hoteli, prišli bi, prav lahko v okom hudim nasledkom take umetnosti s tem, da bi jo napeljali zopet v pravi tir, kar bi jej gotovo ne škodovalo — mais il faudrait le vouloir, trebalo bi le hoteti!

Koliko modrih in velevažnih citatov bi se dalo izcrpiti iz te male knjižice, v kateri se pisatelj, če prav na kratkem, vendar dovolj jasno kaže onega globokega filozofa, kritika in estetika, kakoršnega pozna ves učenj svet. Toda raztrešeni komadi, naj so še tako obilni, bi nam vendar ne dali popolne ideje koncentriranega delca. Slovenci, zmožni francoščine, ki se zanimajo za umetniško vprašanje, naj si jo omislijo; gotovo jim dobro dene, posebno zdaj, ko so se začeli širiti tudi med nami dokaj čudni estetiški nazori, kakoršne si vstvarjajo v svoji večni meglenosti, in pridno razprodajajo naivnim klijentom nemški modroslovski sanjarji.

ab.

Doma.

Nova peresa se navadno »obližejo«, predno se jame z njimi pisati, da se jih rajši prime črnilo. Boljše pa je, da se vtakne novo pero i red rabo v surov krompir. Tudi skorja iz črnila, katera se je naredila na peresu po daljšej rabi, obriše se, če se pero parkratov zabode v svež krompir. Po angleških komptoarjih je pripravljen na vsakej mizi krompir, v koji se vtakne pero po končanem delu.